

متن پیاده سازی شده

بسم الله الرحمن الرحيم

از روایاتی که ممکن است اصولیین به آنها تمسک کنند روایاتی است که دلالت می کند بر جواز تمسک به قرآن کریم، در رسائل خواندید که عبدالاعلی آمد خدمت امام صادق و سوال کرد: لغزیده ام و ناخن پای من آسیب دیده چه کار باید بکنم؟ منظورش این بود که آیا زخم را شستشو دهم و... حضرت فرمود يعرف هذا واشباهه من کتاب الله... حضرت به آیه ما جعل علیکم فی الدین من حرج تمسک کرده اند و بعد فرمودند: امسح علی المراه (پارچه ای که گذاشتی روی زخم) مرحوم ایروانی: این گروه از روایات به درد اصولیین نمی خورد چرا که درست است امام فرمود: يعرف هذا من کتاب الله اما نفرمودند که يعرف هذا لكل احد... شاید امام منظورش این بوده است که يعرف هذا لاهل البیت؛ و لذا مدعای اصولیین ثابت نمی شود.

شاهدی را برای خودش مرحوم ایروانی نقل می کند: اگر امام امسح علی المراه را نمی فرمودند ما این را از آیه متوجه نمی شدیم.

ان قلت: در کجای روایت است که يعرف من کتاب الله برای اهل بیت؟

قلت: در برخی از فتاوی اهل سنت هست که اهل سنت نماز مسافر را به صورت قصر و اتمام صحیح می دانند چرا که معتقدند پیامبر نماز را شکسته می خوانده و همچنین ابوبکر و عمر هم شکسته می خواندند اما عثمان در یک سفری که به مکه داشت نماز را تمام خواند، نبوی در شرحش 5 توجیه می آورد که عثمان اشتباه نکرده است. از اینجا، منشاء این فتاوی اهل سنت پیدا شد اما در مقابل، مدرسه اهل بیت اصرار داشت بر شکسته خواندن نماز؛ استدلال ائمه به ظاهر آیه لا جناح علیکم ان تقصروا الصلاه... بود پس معلوم می شود ظواهر قرآن حجت است.

مرحوم ایروانی: امام می فرمایند: اگر این آیه قرآن بر کسی خوانده شود و تفسیر شود ایشان باید نماز را شکسته بخواند و معذور نیست. اگر امام لا جناح را تفسیر نکند فقیه به راحتی به این حکم شرعی پی نمی برد.

نکته: کسی مرحوم ایروانی را جزء اخباریین تلقی نکرده است اما ایشان گرایش بسیار زیادی به اخباری ها در این مساله دارد. پس ما اصولی مثل ایروانی هم داریم که ظاهر قرآن را حجت نمی داند.

مرحوم صدر در این مقام حرف هایی دارد که باید به آنها نیز بپردازیم.

جناب آقای صدر: می فرماید من که الان فرصت ندارم کلمات اخباریین را از کتب خودشان نقل کنم و لذا این کلمات را از کتب اصولیین نقل می کنم.

استاد علیدوست: یعنی چه که من وقت ندارم؛ در تحقیق باید تتبع از کتب خود اخباری ها باشد.

اخباری ها ممکن است نظرشان به نفی ظهور بوده و ممکن است نظرشان به نفی حجیت بوده است. مرحوم صدر: ولی به نظر می رسد آنها ظهور را حجت نمی دانستند. براساس اینکه اخباری ها می خواستند نفی حجیت بکنند: ایشان می فرمایند ممکن است اینها نظرشان به قرآن بوده و ممکن است نظرشان به روایات بوده است.

در قرآن آیه مبارکه سوره آل عمران می تواند مستند اخباری باشد: هو الذی انزل علیک الکتاب منه آیات المحکمات و اخر متشابهات... در ادامه دارد لا یعلم منه الا الله و الراسخون فی العلم یقولون. حضرات معصومین الراسخون را عطف به الله گرفته اند و یقولون را حالیه می گیرند.

استاد علیدوست: یادتان باشد استدلال اخباری ها این بود که اخذ به ظواهر، اخذ به متشابه است و اخذ به متشابه ممنوع است

پس اخذ به ظواهر ممنوع است. البته توجه کنید که عموم این آیه شامل خودش هم می شود و خودش را هم از حجیت می اندازد و لذا اخباری ها به ظاهر همین آیه هم نمی توانند تمسک کنند؛ در فلسفه گویند ما یلزم من وجوده عدمه. در علم منطق گویند: اگر کسی بگوید کل خبری کذب .. این شامل خودش هم می شود و این خبر هم داخل در کل خبری است. نکته: البته اینکه خودش را هم شامل می شود یا نه؟ بحث پر دامنه ای دارد. اگر در قرآن مثلاً آیه ای داشتیم که می فرمود ان الظواهر لا یوخذ بها... این آیه هم جزء ظواهر بود و لذا آیه شامل خودش هم می شد. اما برخی معتقدند مفاد آیه شامل خودش نمی شود و لذا مطلب اخباری ها اثبات می شود و مرحوم صدر هم قائل به این مبنا است؛ خدای بزرگ می خواهد بفرماید ظواهر حجت نیست اگر این خبر را در قالب ظواهر بیاورد این لغویت آیه را به دنبال دارد.

الحمد لله رب العالمین